

BEČUNČEK

Štev. 23. Bistrica na Dravi 24. februar. 1946.

SEZORSTVO

Ob vznožju St. Jošta, blizu deroče Save stoji kmetija sredi zelenega drevja. Oče Vrbovec, gospodar tega posestva, je lepo vzgajal svojega Tinčka - sina edinčka. Tinček je bil bistre glave, živahen in vesel deček. Čim bolj je Tinček rasel, tem bolj si je oče prizadeval, da razloži in vcepi otroku v dušo vse one lepe čednosti, ki človeka osrečujejo, to je ljubezen do Boga in domovine. S tem namenom je oče večkrat peljal Tinčka na cvetoče polje in zelene gozdove, ter mu razkazoval lepote rodne zemlje - in vseomogočnost božjega Stvarnika.

Nekoč ga je vzel s seboj na hrib sv. Jošta na katerem stoji lepa romarska cerkev od kod se vidi daleč naokrog po lepi Gorenjski. Ko prideta na vrh, reče oče: tu postojva in se ozriva nekoliko naokrog. Tu vidiš kako lep in veličasten je božji svet, kako se v njem kaže modrost in vseomogočnost Stvarnikovo. Le poglej kako lepo sije sonce. To rmenno sonce kako se leskeče, kakor da je iz samega zlata. Tam v daljavi se vijo kakor srebrni tirakovi reke, potoki, in poslušaj, kako sladko žvrgole ptički ter glasno poje pesmice Stvarniku - v čast in slavo. - Vse kar vidiš pred seboj, polja, gore, doline, skale, rastline, drevesa in živali, ljudje, sonce, pomolji pa zvezde in mesec; vse je delo neskončnega Boga in vse to imenujemo z eno besedo - Svet!

Ko sta se naučila lepote stvarstva, popelje oče svojega sina v cerkev sv. Jošta kjer poklekne pred oltar in zahvalita Boga, stvarnika nebes in zemlje za vse lepote in dari.

Če tare te nadloga,
trdno kot skala stoji!
Boga pomoči prosi,
saj On je Stvarnik tvoji!

Za vsako stvar na zemlji
premodro Bog skrbi,
v njegovih svetih rokah,
mladost, si tudi ti!

Kovač in Krojač

Kovač je koval nekoč debelo železno os. Obstal je pred njegovo delavnico znanec krojač. Obstal je in se budil, s kako močjo dviga kovač težko kladivo. Ko je kovač zapazil krojača, se je hotel pošaliti. Nalašč izpusti težko kladivo na zemljo in zakliče krojaču: "Pridi, prijatelj, prosim te, dvigni mi tole kladivo!"

Krojač je takoj spoznal kovačevo namero, vendar je stopil v kovačnico, nalašč vrgel svojo tenko iglo na tla, da je padla poleg kladiva, in je rekel: "Prijatelj, najprvo poberi ti mojo iglo." Kovač se je na to moral smejati, ker ga je krojač pametno poučil, saj je spoznal, da ne bi mogel s svojimi debelimi prsti nikakor dvigniti tenke iglice.

Ni vsakdo tako uvideven, da prizna tuje vrline, rekoč: "Kar zmorem jaz, tega ti ne zmoreš," in "kar je tebi lahko, tega jaz ne morem izvršiti."

+++

BOLJŠA JE GRUČA DOMAČE ZEMIJE, KAKOR NA TUJEM SO ZLATE GORE!
LASTNA GRUČA - ZLATA RUDA!

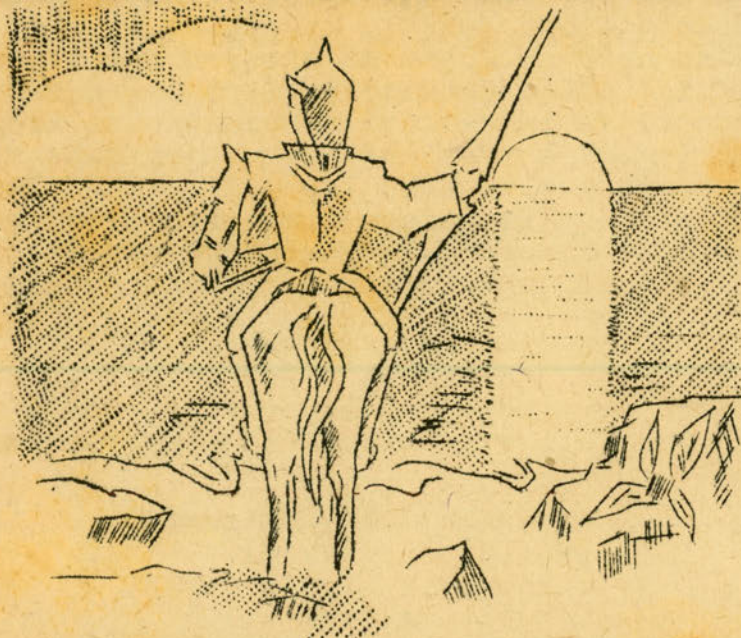
NASELITEV

"Do Langobardov ne more biti več daleč," je dejal, stoječ sredi velmož na razpadlem zidovju vrh hriba in ogledujoč prostrani svet po seboj.

"Dogovorili smo se z njimi, da se pomaknem prav do njih," je opomnil župan Ratimir, velik hrust in strasten bojevnik z velikimi brazgotinami na obrazu.

"Frav, Ratimir, pojdi ti s svojo župo dalje proti morju, dokler ne trčiš na Langobarde. Pa vzemi še nekaj žup s seboj. Tu itak za vse ni dovolj sveta, čeprav je dolina velika; glejte, proti južni strani je močvirje. Nekaj žup naj se naseli tu. Gozdove posekajo pa bodo imeli dovolj polja. Ostale župe pa vzamem s seboj in prodremo po dolini ob oni mrzli reki, ki jo krščeniki imenujejo "Savo". Tam onkraj snežnikov je gotovo še mnogo lepega sveta. Srce mi pravi, da nam bo zemlja tod okrog domovina na vekov veke."

"Modro govoriš, vojvoda," se je oglasil Ratimir, a zakaj bi se ne vrnil nekod v staro domovino onstran Karpatov?"

"Vojvoda je zmajal z glavo.

"Medtem ko smo mi zasedli zemljo na desnem bregu Donave, so se med Donavo in Tiso naselili Obri. Brez velikih izgub bi se ne pretolkli skozi njihovo ozemlje."

"In naša rodna zemlja bo jedla za svojimi sinovi in tujci bodo gospodarili po njej", je mrko pristavil Ratimir.

Vojvoda je dvignil glavo in jeklenosive oči so se mu zabliskale.

"Nikdar! Zemljo so že zasedle naše bratske župe. Pozabil si, brat starešina, da je naš rod največji, najsilnejši izmed vseh človeških rodov. Če se dvignemo mi, če se dvignemo vsi Slovenci - vso Evropo zrušimo v prah in pekel."

"Če se dvignemo vsi Slovenci..." je tiho ponovil sivolasi starešina Braslav in trpko pomislil na bratske spore, ki so bili krivi, da veliki rod Slovenov ni zavzemal prvega mesta med narodi sveta.

Še enkrat so se starešine ozrli po lepi dolini, po razvalinah velikega mesta, po bogatih gozdovih, po zasneženih planinah v ozadju in zadovoljni so se vrnili v dolino.

M. Brenčič

Domovina plaka

Za oblakom, ki odjadra
čez obzorje;
za studenčkom, ki utopi se
v sinje morje.

Ker skalé studenčka vode
so srebrne,
ker oblaček več nazaj se
ne povrne.

Takrat pa dolini naši
je najhuje,
ko otrok jo njen v tujini
objekuje.

Ker prerevna je, da bi ga
preživela,
ter preskromna, da bi vase
ga sprejela.

A od daleč ga pozdravlja
in ga čaka;
kakor mati - za izgubljenim
sinom plaka.

MATEVŽEK PUST

Rejen je bil Matevžek, to vsak lahko vidi. Pa tudi ni zastonj okrogel kot jabolko. Matevžek vlači in poteguje vedno mater za krilo: "Mati, lačen!" Komaj je žlica iz rok, dvakrat prekucne kozolec, mati se ne pomičejo posode, Matevžek je že v kuhinji. In zopet poje staro pesem: "Mati, lačen." Pust, pa ne lačen, "odgovarjajo mati. Ali Matevžek-pust ne odjenja tako naglo. Saj ve, da ne prosi zastonj, matere so vse pre-dobre. - Na pustni dan so cvrli Matevžkova mati. Cvrte pa ni kar tako. Gospodinja mora paziti in varno delati z mastjo, in ognjem, da se kaj ne prevrne, opeče ali ožge. Zato otroci izpod nog in iz kuhinje, če mati cvro! Matevžka seveda ni bilo spraviti. Preveč mu je dišala cvrča. In kaj bi mu ne, saj vsakemu diši. Toda človek se mora premagati. Tako so tudi mati odganjali Matevžka od ognjišča. Matevžek - pust se je pa le smukal po kuhinji. Taka nepokornost pa mora ujeziti vsakega.

"Ali boš, ali ne boš", zarežali so nad Matevžkom. "Če je kdaj v letu tvoj god, gotovo mora biti danes. Skoda, da te nismo za pusta krstili!"

Trda beseda pa vendar nekaj zaleže. Matevžek je kobaciljal v sobo. "Mati so rekli, da je pust danes, pa da sem jaz tudi pust. Če sem pust, naj sem pa pust." Tako se je menil sam s seboj. Matevžek in se spravil nad bratovo suknjo, ki mu je bila na pol prevelika. Obrnil jo je narobe, zavihal rokava in zlezal vanjo, ter jo zapel široko navzkriž. Na žebliju pri omari je visela očetova kapa, taka na strešico, pa čop je imela na vrhu. Oče so jo pokrivali zvečer, da se jim ni bliščalo, kadar so brali in pisali pri luči. Do nje seveda ni dosegel. Ali treba si je pomagati. Z očetovo palico jo je staknil z žeblija in - pokrili. Prevelika r mu je bila. Mislil je, da jo bodo uhlji oprli. Pa je pokrila ušesa in mu sedla skoro na vrat. Streha mu je pa štrlela tako daleč, da bi bil skoro ves sprednji okrogli životek na suhem, če bi bilo deževno. Se v roke je bilo treba nekaj dobiti. To - da kaj? "Poštar ima tako-le kapo na strešico, suknjo ima še večjo - pa trobento ima. Aha, jaz pa trobente nimam. To moram dobiti."

Hitro je privlekel iz omarice sredenega Miklavža. Dolgo mu je prizanašal, ali danes naj pa bo, ker je pust, potem bo pa post! Prijel ga je z okroglimi rokami, nastavil glavo na usta in trobental, kakor poštar: "Traram, traram, pa pošto peljam." Ali kmalu jo je Matevžek tako presukal, da je pel: "Traram, traram, pa pusta peljam!"

Pripeljal je pusta v kuhinjo in pustoval pri materi, da so se mu začeli smejati in mu vrgli ocvrt bobek v nastavljenjo kapo. Matevžek se je zahvalil in z materjo sta bila zopet dobra prijatelja. Takoj te lastnost je pa imel Matevžek, da se ni kujal, če so ga posvarili. Hitro je vselej prosil odpuščanja; danes je to lepo navado sicer nekoliko po pustovsko izvedel. Pa mu ni zameriti, ker je pustni torek.

+++

Palec: Jejmo, jejmo!

Kazalec: Pijmo, pijmo!

Sredinec: Dobro! Ali kje dobimo?

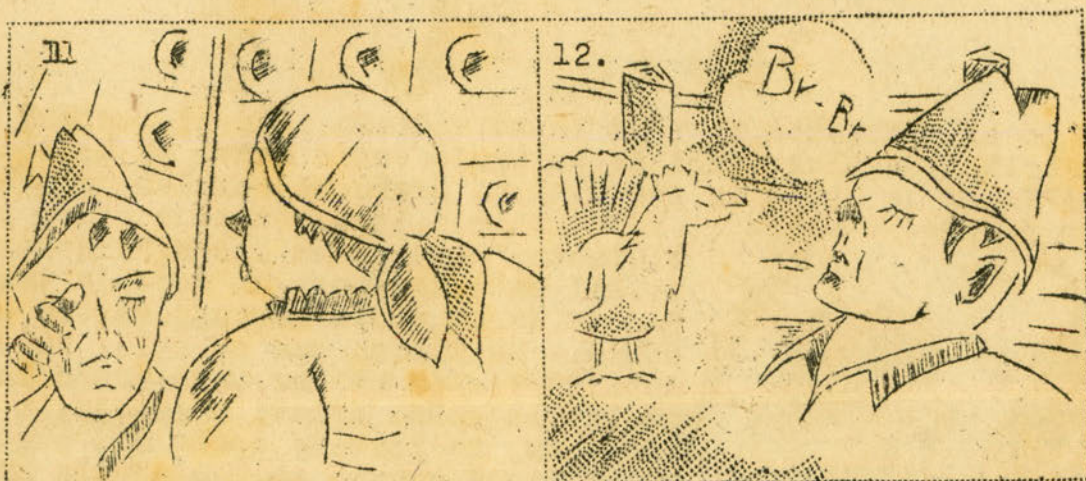
Prstanec: Na polico bom pogledal!

Mazinec: Jaz pa mami bom povedal.

Vsi razen mazinec: Eratci, ali to tr-

pimo? - Ne! Točljivca natepimo!

(Ga tepo)

11.-Norec norčavi, mu je rekla mati, mar neso kokoši cekine? Seveda, rekašen komedijant te je potegnil za nos in ti si bil tako prismojen, da si mu verjel. Ali bom morala res pri vsem delu, ki me čaka doma, vselej sama hoditi na trg?

12. Jurček je obljudil, da bo prihodnjič bolj prekanjen, zato ga je mati naslednji teden spet poslala v mesto. To pot je nesel na prodaj snop žita. Breme ni bilo težko, ampak sonce je tisti dan pripekalo tako neznanosko, da je Jurček - kdo bi ne? - po dokaj dolgi hoji sedel v senco žive meje, položil snop kraj sebe in sladko zaspal. Ko je tako počival, so sosedove putke in njih vodja petelin ugledali snop, poln lepih, zlatih zrn, spravili so se nadenj s pozrešnjimi kluni in ga obrali do same slame.

Bonton — čak

Glavno pri lepem vedenju je pa to, da imate čisto dušo. Le potem boste mogli biti proti vsa-komur blagi, dobri, in se ne boste nikoli pregrešili proti bližnjemu, v nobenem slučaju ne. Lepo vedenje brez čiste duše je kakor prazna, suha posoda.

Lepo vedenje pa človek prejme z dobro vzgojo, po šolah, ali da se ga priuči z branjem dobrih knjig. Posebno pa če pride v stik s plemenitimi ljudmi. Nekaj je človeku že prirojenega, a glavno je le pouk. Zato tudi pri lepem vedenju velja pregovor: "Kar se je Janezek naučil, to bo Janez znal!"

PTICA ZDAJ PROSTA SI. (Otroška igra na prostem)

Eden izmed družbe prodaja ptice, drugi jih kupujejo. Vsi drugi so ptice. Prodajalec zvrsti vse igralce enega poleg drugega, ter da vsakemu posebno ime: n. pr.: ščinkovec, škrljanec, slavec, senica, kanarček, taščica i. t. d. Vsaka ptica poje po svoje. Kupec pride in povprašuje po različnih pticah, ali jih ima in po čem jih proda. Ako imenuje ptico, katere ni v vrsti, prodajalec odgovor zanika, a-ko pa imenuje ptico iz vrste, potem se prične kupčija. Med plačevanjem govori prodajalec: Slavec, oproščen si zdaj, vrni kma-lu se nazaj. Slavec, oproščen zdaj si, kupec za teboj hiti. Ptica, z-fajle prosta si, hiti sicer vjeta si."

Imenovana ptica leti do določenega kraja in odtam zopet nazaj. Medtem moti prodajalec kupca ter ga skuša zadržati. Vzletela ptica pa je prosta, ako je dospela nazaj na svoj prejšnji prostor. Kupčija se potem prične zopet od začetka. Ako se pa kupec le dotakne ptice, je potem njegova. To se ponavlja toliko časa, da so vse ptice razprodane.